

М.В. Аргамонова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.В. Гревцева, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Г.В. Степанькова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ІНДИВІДУАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗВО

На сьогодні фахівцями розроблена парадигма індивідуально-орієнтованої технології навчання, що складається з таких елементів: індивідуально-орієнтований підхід у навчанні, індивідуально-орієнтований підхід у вихованні, філософсько-психологічне обґрунтування індивідуально-орієнтованого підходу. Тобто, індивідуально-орієнтоване навчання сприяє вирішенню ключових проблем гуманізації освіти, підвищенню престижу освіти, розвитку в особистості стійкого інтересу до пізнання, бажання та вміння самостійно навчатися.

Основною метою професійної підготовки молодого спеціаліста технічного профілю в системі вищої освіти є навчання і виховання особистості, яка була б наділена не лише фаховими знаннями й вмінням, але могла б самостійно вирішувати складні політичні, економічні, соціальні, культурні та інші проблеми сучасного суспільства. Тому визначальне місце в навчально-виховному процесі технічних ЗВО відводиться, окрім дисциплін соціально-гуманітарного циклу, фаховим дисциплінам.

На принципах системного підходу ґрунтується зміст фахових дисциплін, відображаючи основні вимоги типової програми вищого навчального закладу. Індивідуально-орієнтована технологія навчання – це процес утвердження особистості як вищої цінності буття, що можливий за умови пробудження в особистості потреб у самореалізації та самовдосконаленні. Тому, індивідуально-орієнтований підходу в навчанні – це розкриття та розвиток індивідуальних пізнавальних здібностей кожної особистості; максимальний вияв, ініціювання, використання індивідуального досвіду; допомога особистості у пізнанні себе, самовизначенні та самореалізації. Навчально-виховний процес, що базується на індивідуально-орієнтованому підході, вимагає від усіх учасників дотримання певних принципів, а саме: принцип значущості іншої людини, її самоцінності й неповторності; принцип пробудження самоусвідомлення (позитивних якостей, недоліків, ін.), що сприяє

формуванню нових перспектив; принцип продукування моральних знань, сутність якого полягає в тому, що освітнє середовище повинно бути організовано так, щоб усі знання, набуті в процесі навчання, реалізувалися в практичному досвіді; принцип забезпечення свободи вибору, оскільки неповторність, особливість тієї чи іншої особистості виявляються саме в її виборі: вибору видів, темпу, середовища діяльності, джерел інформації, тощо; принцип особистісного впливу педагога, який впливає на формування особистості системою власних цінностей, світоглядом, характером, звичками, способом спілкування.

Індивідуально-орієнтована технологія навчання складається з індивідуально-орієнтованих ситуацій, опинившись в яких людина повинна шукати сенс, пристосувати їх до своїх інтересів, повинна створити образ чи модель свого життя, обрати творчий момент, дати критичну оцінку. Для вирішення такого завдання недостатньо наявних знань, потрібні пізнавальні пошуки. Отже, індивідуально-орієнтоване навчання забезпечує перетворення студента з пасивного спостерігача, який засвоює знання та досвід, на активного співрозмовника та співробітника, суб'єкта навчально-виховної діяльності, продуктивної праці.

У процесі викладання технічних дисциплін викладач, який організовує навчання з урахуванням основних принципів і умов індивідуально-орієнтованої технології навчання, повинен використовувати різноманітні методи і форми організації навчальної діяльності, створювати атмосферу зацікавленості кожного студента, стимулювати студентів до висловлювань, використання різних способів виконання завдань, використовувати на заняттях опорні схеми, мультимедійні презентації, що дозволяє студентам вибрати найбільш значущі для них види та форми навчального змісту, організовувати навчально-виховний процес та оцінювати діяльність студентів за кредитно-модульною системою навчання, що забезпечує суттєву демократизацію навчального процесу, заохочувати намагання студентів знаходити власний спосіб виконання завдань, аналізувати способи роботи інших студентів на заняттях, обирати й використовувати найраціональніші, створювати ситуації для самовираження особистості, враховувати інтереси, можливості, рівень засвоєння навчального матеріалу кожного студента.